

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΦΦ 328	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο και πάνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ονειροκριτικά κείμενα και το όνειρο στη βυζαντινή λογοτεχνία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΒΥΦΦ 100, το ΑΕΦΦ 015, και το ΒΥΦΦ 101 ή το ΒΥΦΦ 102		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ (δυνατότητα στα αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στα ελληνικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι να φέρει τους/τις φοιτητές/τριες σε επαφή με κείμενα που αφορούν τα όνειρα στη λογοτεχνία και την ονειροκριτική γραμματεία κατά τη βυζαντινή περίοδο. Ήδη από την αρχαιότητα η παρουσία των ονείρων στη λογοτεχνία είναι ιδιαίτερα σημαντική, ενώ και στη χριστιανική παράδοση ο ρόλος τους είναι κομβικός ακόμη και στις ίδιες τις Γραφές. Από την άλλη η ονειροκριτική ως ένας τομέας ειδικής γνώσης αλλά και ως γραμματειακός χώρος εξακολουθεί να υφίσταται κατά την περίοδο μετάβασης από τον παγανισμό στον χριστιανισμό. Στην ίδια τη βυζαντινή λογοτεχνία τα παραδείγματα απλής παρουσίας αλλά και ερμηνείας των ονείρων είναι πολλά, ενώ εξίσου δημοφιλή παραμένουν συγκεκριμένα ονειροκριτικά έργα.

Οι φοιτητές/τριες στο πλαίσιο του εν λόγω σεμιναρίου, μέσα και από τις εργασίες που θα αναλάβουν, θα αποκτήσουν εποπτεία για την παρουσία των ονείρων στη λογοτεχνία από την αρχαιότητα στο Βυζάντιο· θα ενημερωθούν εισαγωγικά για την ιδιαίτερη κατηγορία των ονειροκριτικών κειμένων· θα μελετήσουν εισαγωγικά τη θεωρία, τους όρους και ορισμούς, και τα σύμβολα σε σχέση με τα όνειρα, μέσα από μία ευρεία γκάμα πηγών· θα προβληματιστούν για τις μετατοπίσεις που συντελούνται, μετά τη διάδοση του χριστιανισμού, και την εξέλιξη της σχετικής

γραμματείας κατά τους επόμενους αιώνες του λεγόμενου Βυζαντίου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικοί άξονες στη δομή του σεμιναρίου θα αποτελέσουν:

1. Η εισαγωγική αναδρομή και συζήτηση για την παρουσία των ονείρων στη γραμματεία και λογοτεχνία των αρχαίων χρόνων
2. Η συζήτηση της θεωρίας της Ύστερης Αρχαιότητας αλλά και του πρώιμου χριστιανισμού σε σχέση με τα όνειρα
3. Η παρουσίαση και η ανάλυση παραδειγμάτων από διάφορα λογοτεχνικά κείμενα και είδη
4. Η εισαγωγή στη μελέτη των ονειροκριτικών έργων
5. Η μελέτη των βασικών παραμέτρων (δομικών στοιχείων, συμβόλων, ερμηνειών, γλωσσικών χαρακτηριστικών, κ.ά.) στα λεγόμενα ονειροκριτικά
6. Η μελέτη της χρήσης των ονείρων στα είδη της βυζαντινής λογοτεχνίας και η λειτουργία τους
7. Η εξέλιξη των συμβολισμών και των ερμηνειών για τα όνειρα. Η μελέτη μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα
8. Η λειτουργία των ονείρων μεταβαίνοντας από τη βυζαντινή στη νεότερη λογοτεχνία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	<ul style="list-style-type: none">• Διδακτικό Υλικό (αρχεία, διαφάνειες, παρουσιάσεις, μελέτες) και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας <i>ellearn</i>• Επικοινωνία μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις παρουσιάσεις	105

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Συγγραφή τελικής εργασίας</p>	<p>106</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	<p>250</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Οι φοιτητές θα αξιολογούνται μέσα από τη συμμετοχή-παρουσία τους στις εβδομαδιαίες συναντήσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Επίσης θα συνεισφέρουν στη ανάπτυξη του γενικού θέματος, μέσα από την δημόσια παρουσίαση ενώπιον των συμφοιτητών τους, με την ειδικότερη πτυχή που θα έχουν οι ίδιοι αναλάβει, ενώ έτσι θα ελέγχεται και η πορεία της δουλειάς τους.</p> <p>Εβδομαδιαίες συναντήσεις, επιπλέον του τριώρου, θα συνεισφέρουν στην ξεχωριστή αντιμετώπιση του κάθε ειδικού θέματος που έχουν αναλάβει, ενώ ταυτόχρονα θα διευκρινίζουν απορίες γενικού ή ειδικού χαρακτήρα επί του θέματος, που δεν αφορούν το σύνολο των συμμετεχόντων. Τέλος μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων καθοριστική στην τελική βαθμολόγησή τους θα είναι η γραπτή εργασία που θα παραδώσουν μέχρι δύο εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου.</p>	

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εκδόσεις κειμένων:

- Μαρία Μαυρουδή (εισ. μτφ.), *Αρτεμιδώρου Ονειροκριτικά*, Αθήνα 2002
- St. M. Oberhelman (μτφ.), *The oneirocriticon of Achmet: a medieval Greek and Arabic treatise on the interpretation of dreams*, Lubbock, Tex. 1991
- St. M. Oberhelman (έκδ.), *Dreambooks in Byzantium: six oneirocritica in translation, with commentary and introduction*, Burlington, VT 2008

Επιλογή μελετών:

- Η. Αναγνωστάκης-Τ. Παπαμαστοράκης, Πορφυρές ονειράτων όψεις και χρήσεις: Αφήγηση και εικονογράφηση βασιλικών ονείρων στο Βυζάντιο, *Αρχαιολογία* 79 (Ιούνιος 2001), 26-33
- Christine Angelidi, George T. Calofonos (επιμ.), *Dreaming in Byzantium and Beyond*, Ashgate 2014
- G. Calofonos, *Dream divination in Byzantium: A pagan art in christian art*, Birmingham 1998
- Μαρία Μαυρουδή, Το λεγόμενο Ονειροκριτικόν του Αχμέτ: Ένα βυζαντινό βιβλίο ονειροκριτικής και οι αραβικές πηγές του, *Αρχαιολογία* 79 (Ιούνιος 2001), 34-40
- Maria Mavroudi, *A Byzantine book on dream interpretation: the Oneirocriticon of Achmet and its Arabic sources*, Leiden-Boston-Köln 2002
- B. Neil, E. Anagnostou-Laoutides, *Dreams, Memory and Imagination in Byzantium*, Byzantina Australiensia 24, Leiden-Boston 2018
- St. M. Oberhelman, Prolegomena to the Byzantine Oneirokritika, *Byzantion* 50 (1980), 487-504